

ŽVINGIAI

PARENGĖ DANGUOLĖ ŽELVYTĖ

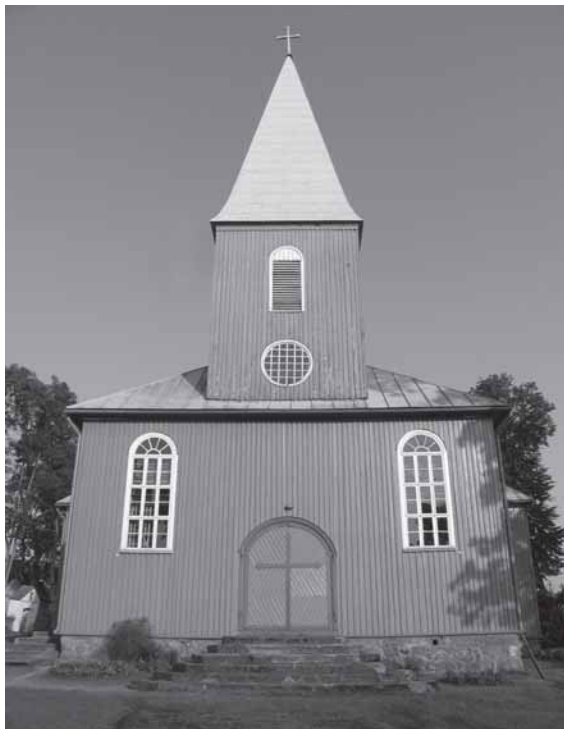
Žvingių herbas. Dailininkas Arvydas Každailis

Žvingiai – Šilalės rajono gyvenvietė kairiajame Jūros upės krante, apie 15 km į pietvakarius nuo Šilalės ir apie 25 km į šiaurės vakarus nuo Tauragės. Šalia Žvingių, kitoje Jūros upės pusėje, – Bikavėnai. Spėjama, kad Žvingių kaimo pavadinimas kilęs iš senovinio žodžio *žvingys* (posūkis, vingis).

Žvingiai pirmą kartą rašytiniuose šaltiniuose pradedami minėti 1537 metais, Žvingių dvaras – taip pat XVI amžiuje.

Žvingių miestelis pradėjo formuotis XVII a. pradžioje. Tuo laiku čia pastatyta bažnyčia (1588–1604 m.). Iš pradžių ją aprūpino karalius Žygimantas III. Spėjama, kad iš karto po to, kai buvo įkurta Žvingių parapija, prie bažnyčios pradėjo veikti mokykla. Tuo laiku bažnyčiai priklausė nemažai jai valdovo paskirtos žemės ir valstiečių.

Anksčiau Žvingiai buvo Žemaitijos valsčiaus ir dvaro centras. Jis darė didelę įtaką šio krašto ekonomikai. Pro jį ėjo pasienio prekybos keliai, tad čia buvo nemažai smuklių (1537 m. – 5 alinės, 1 alaus parduotuvė, 1538 m. – 9 alinės, 1 midaus parduotuvė),

Žvingių Švento Kryžiaus Išaukštinimo bažnyčia

kuriose buvo prekiaujama šį kraštą garsinusių midumi ir alumi.

1744 m. Zigmantas Vaza Žvingiams suteikė teisę ketvirtadieniais rengti turgus.

1778 m. pastatyta medinė Žvingių šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčia. Žvingių bažnyčiai kurį laiką yra priklausiusios Didkiemio ir Žygaičių filijos. Pagal donacinius raštus Žvingių kunigai turėjo mokėti kalbėti lietuviškai, išlaikyti tarnus ir mokytoją. Bažnyčios patronu yra buvęs ne tik karalius, bet ir didikas Jeronimas Valavičius. Prie bažnyčios ilgą laiką veikė Šv. Juozapo brolija.

1792 m. gegužės 15 d. karalius Stanislovas Augustas Žvingiams suteikė Liustracijos privilegiją (miesto teises ir herbą). Dokumente sakoma, kad tam, jog tas miestas „patirtų tikrą garbę ir didžiutųsi atskiru nuo kitų miestų herbu, jam suteikiame tokį herbą, kaip čia yra nupieštas, tai yra lauro vainiku apjuostus kalaviją, ietį ir kardą.“ Po kurio laiko, kraštą alinusių negandų metu, šis herbas buvo pamirštas, o Žvingiai į miestą taip ir neišaugo.

1841 m. Žvingiuose gyveno 350 gyventojų, Žvingių katalikų parapijoje buvo 3 755 parapijiečiai, juos aptarnaudavo 3 kunigai.

XIX a., Žemaičių vyskupo M. Valančiaus laikais, prie Žvingių bažnyčios buvo atkurta parapiinė mokykla. 1853 m. joje mokėsi 12 mokinių. Tais metais Žvingių parapijoje skaityti mokėjo 891 žmogus, 1863 m. – 989.

1885 m. buvo atnaujinta medinė Žvingių parapijos bažnyčia. XIX a. pab. tai buvo viena gražiausių medinių bažnyčių Lietuvoje. Jos šventorių juosė mūrinė siena, kurioje buvo 14 Kryžiaus kelio stočių.

1897 m. Žvingiuose buvo 213 gyventojai.

1899–1916 m., tautinio atgimimo laikotarpiu, Žvingių klebou buvo kunigas, tautinio judėjimo aktyvus dalyvis kunigas Kazimieras Pakalniškis (Dėdė Atanasas), kuris daugelį parapijos gyventojų įtraukė į tautinį judėjimą, nelegalios lietuviškos literatūros platinimą.

1912 m. istorikas Janas Obstas, tyrinėdamas Lietuvos metriką, surado žinių apie senąjį Žvingių herbo piešinį.

Pirmojo pasaulinio karo metais Žvingių bažnyčia sudegė.

1832 m. rusų valdžia nusavino Žvingių parapijos turtus.

Lietuvos nepriklausomybės metais Žvingiai priklausė Vainuto valsčiui.

1923 m. Žvingiuose buvo 173 gyventojai.

1938 m. Švėkšnos dekanatui priklausiusioje Žvingių parapijoje buvo 2 516 katalikų. Parapijos teritorijoje buvusiuose Vizbarų, Stokaičių ir Bikavėnų kaimuose buvo koplyčios.

1938 m. Žvingiuose per Jūros upę pastatytas naujas gelžbetoninis tiltas.

1939 m. atstatyta Žvingių katalikų bažnyčia.

1944 m. Žvingių katalikų bažnyčia susprogdinta. Per Antrąjį pasaulinį karą susprogdintas ir medinis tiltas per Jūros upę. Kilęs gaisras sunaikino dalį miestelio gyvenamųjų ir kitos paskirties namų.

Sovietmečiu Žvingiai buvo kolūkio ir apylinkės centras.

1959 m. Žvingiuose buvo 213 gyventojų. Pastaraisiais metais Žvingiuose yra apie 200 gyventojų.

Dabar miestelį puošia 1939 m. pastatyta medinė šv. Kryžiaus išaukštinimo bažnyčia.

Gyvenvietėje veikia pagrindinė mokykla, biblioteka.

2009 m. kovo 23 d. Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu patvirtintas Žvingių miestelio herbas. Istorinį Žvingių miestelio herbą atkūrė dailininkas Arvydas Každailis. Herbo raudoname lauke išdėstyti auksinė ietis ir įžambiu kryžiumi – sidabrinis kardas bei kalavijas. Ginklai apjuosti žaliu laurų vainiku su auksinėmis uogomis.